

Talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024-2026 laadintaohje

Kaupunginhallitus 19.06.2023 § 207
151/02.02.00/2023

Valmistelu ja lisätiedot hallintojohtaja Lilli Peltonen, lilli.peltonen(at)orimattila.fi
kaupunginjohtaja Kalle Larsson, kalle.larsson(at)orimattila.fi

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Taloussuunnitelma voi siten olla alijäämäinen, mutta vain enintään siihen määrään kuin laadintavuoden lopussa arvioidaan kertyvän ylijäämää.

Valtiovarainministeriö on julkaissut maaliskuussa 2023 taloudellisen katsauksen, jonka mukaan yleisen talouskehityksen odotetaan lähtevän lievästi nousuun loppuvuoden 2023 aikana. Suomen talouden odotetaan kasvavan jälleen vuosina 2024 ja 2025 1,3 ja 1,6 prosenttia. Ennusteiden mukaan talous ei palaudu aikaisemmalle kasvu-uralle. Tähän vaikuttaa Venäjän hyökkäyssodan pitkäaikaiset vaikutukset talouteen. Hyökkäyssota tuo epävarmuustekijöitä talouden ennustamiseen. Korkeiden ja hintojen nousu on vähentänyt kulutusta ja tämä on vaikuttanut ennakoitua negatiivisemmin taloustilanteeseen. Korkeiden nopea nousu on aiheuttanut ongelmia rahoitusmarkkinoilla ja lisännyt epävarmuutta.

Ennusteiden mukaan inflaatio on hidastumassa ja se helpottaa kotitalouksien tilannetta vuonna 2023. Tällä on vaikutusta vuoden 2024 kulutukseen ja sitä kautta kokonaistalouteen. Maailmankaupan kasvun nopeutuessa myös Suomen vienti kääntyy kasvuun vuoden 2023 aikana ja nopeutuu vuonna 2024.

Valtiovarainministeriön ennusteissa oletetaan, että julkisen talouden vahvistuminen jää väliaikaiseksi. Julkiseen talouteen vaikuttavat työllisyystilanne, korkeiden nousu, inflaatio, rahoituksen muutokset ja monet päätösperäiset toimet. Yksi merkittävimmistä toimia ovat Venäjän hyökkäyssodan vuoksi tehdyt lukuisat varautumistoimet. Lisäksi suhdanteiden taustalla julkiseen talouteen vaikuttaa rakenteellisesti väestön ikääntyminen. Tulevan hallituksen toimet voivat vaikuttaa merkittävästi julkiseen talouteen, alijäämään ja velan kertymiseen.

Talousarviovalmistelussa on tarkasteltu vuoden 2022 tilinpäätöstä, vuoden 2023 tilinpäätösennustetta, Kuntaliiton laskelmia verotulojen ja valtionosuuksien kehityksestä sekä palkkakuluihin vaikuttavien tiedossa olevien linjausten vaikutusta.

Vuoden 2022 tilinpäätös oli 576 000 euroa alijäämäinen. Kaupungin taseeseen kertynyttä ylijäämää on noin 10,9 miljoonaa euroa.

Kuntaliiton tuottaman verotulojen ennustekehikon mukaan Orimattilan kaupungin verotulot ovat vuonna 2023 noin 35,7 miljoonaa euroa ja vuonna 2024 verotuloennuste on 34,2 miljoonaa euroa. Veroennustekehikon päivitys perustuu pääosin kevään kuntatalousohjelman arvioihin verotuloista. Kuntaliiton ennusteen mukaan valtionosuuksien arvoidaan olevan vuonna 2024 noin 12,3 miljoonaa euroa.

Vuoden 2024 merkittävimmät talouden suunnittelun tekijät ovat tällä hetkellä tuleviin valtionosuuksiin liittyvä epävarmuus, joka johtuu hyvinvointialueuudistuksesta.

Lainamäärän ja korkokulujen hallintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota. Yleinen kustannustason nousu ja kunta-alan sopimuskorotukset nostavat toimintakuluja.

Palkkojen korotusvarauksena lasketaan henkilöstön osalta 3,5 prosenttia. Henkilöstösuunnitelma laaditaan kolmen vuoden ajalle ja esityksissä tulee ottaa huomioon sopeuttamisohjelman mukaiset pysyvät sekä rakenteellisten muutosten vaikutukset.

Sopeuttamisohjelman periaatteiden mukaisesti talousarvio voi olla alijäämäinen kertaluonteisten kustannusten (esim. rakennuksen purkukustannukset) verran

Valiokuntien esitykset vuoden 2024 talousarvioesityksistä kootaan keskitetysti konsernipalveluissa. Investointiesityksistä tulee neuvotella erikseen kaupunkikehitys- ja teknisen toimialan kanssa (kustannusarvio, aikataulu, resurssit). Investointiesitysten osalta hankkeiden toteuttamisjärjestystä tulee tarkastella kriittisesti. Sopeuttamisohjelmaan sisältyvä investointitason alentaminen tulee ottaa huomioon perusparannusten ja kaupunki-infran investoinneissa.

Hankkeiden toteuttamisessa talousarvio- ja suunnitelmavuosien aikana tulee ottaa huomioon hakemusten käsittelyajat ja olemassa olevat resurssit. Ulkopuolista rahoitusta haetaan niihin kohteisiin, mihin se on mahdollista ja strategian mukaista.

Laadintaohje on liitteenä.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Kalle Larsson

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä Orimattilan kaupungin vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelman laadintaohjeet ja niihin sisältyvän taloudenkehityksen ja lähettää ne valiokunnille.

Samalla kaupunginhallitus päättää ohjeistaa edustajansa kuntayhtymissä ja yhtiöissä noudattamaan ohjeen periaatteita.

Kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä Orimattilan kaupungin vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelman laadintaohjeet ja niihin sisältyvän taloudenkehityksen ja lähettää ne valiokunnille. Samalla kaupunginhallitus päätti ohjeistaa edustajansa kuntayhtymissä ja yhtiöissä noudattamaan ohjeen periaatteita. Kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Täytäntöönpano

Pöytäkirjanote: valiokunnat, edustajat kuntayhtymissä ja -yhtiöissä